

Forslag til indsatsområde

Styrkelse af danske virksomheders evne til fortsat drift ved kritiske hændelser

1. Introduktion; Vision, mål og effekter

I vores forbundne og sammenkoblede verden betyder globaliseringen og ny teknologi, at danske SMV'er er mere sårbare over for kritiske hændelser end nogensinde før. Et nedbrud hos en producent i Kina kan påvirke, hvilke varer der er på hylderne i butikkerne i Danmark. Tegninger i en dansk avis kan betyde, at det bliver umuligt at afsætte danske varer i Mellemøsten. Og med internettet kan man blive angrebet af it-kriminelle fra den anden side af jorden.

Tidligere har SMV'er kun skullet forberede sig mod trusler som brand og skybrud lokalt, men i den nye virkelighed er det umuligt at have et beredskab mod samtlige scenarier. Alligevel klarer nogle virksomheder sig bedre end andre. Men hvorfor det?

De er bedre forberedt, fordi de arbejder med sikkerheds- og risikolethed og har fokus på organisatorisk resiliens og Business Continuity Management (BCM)¹. De har opbygget kapacitet, som gør dem robuste og agile nok til at overleve kritiske hændelser.

Desværre har meget få SMV'er taget området til sig. De har – sammenlignet med store virksomheder – typisk mindre infrastruktur og færre værktøjer, ressourcer og teknisk og organisatorisk kapacitet til at håndtere kritiske hændelsers kompleksitet og usikkerhed². Det er et problem, da SMV'erne udgør en essentiel del af den danske og europæiske økonomi. I de seneste fem år har SMV'er udgjort to tredjedele af arbejdspladserne i EU og skabt 85 % af alle nye jobs³.

DBI vil derfor styrke den organisatoriske resiliens til gavn for virksomhederne og samfundet som helhed. Målgruppen er SMV'er med globale værdi- og forsyningskæder.

DBI's ambition er, at dansk erhvervsliv og samfundet bliver bedre stillet ved kritiske hændelser. Dermed bidrager DBI også til den kapacitetsopbygning, som Beredskabsstyrelsen henviser til i den Nationale Forebyggelsesstrategi⁴, og som er nævnt i EU's genoprettelsesstrategi som følge af COVID-19⁵.

DBI vil skabe ny viden og værktøjer, som er nemme at anvende. I løbet af 2021-2024 skal mindst 500 virksomheder i målgruppen gennemføre en selvevaluering af egen parathed over for kritiske hændelser, og mindst 40 virksomheder skal deltage i demonstration af et rammeværktøj, som DBI udvikler. Når selvevalueringen i 2024 måler paratheden igen, skal der være en fremgang på mindst 20 procentpoint.

Samtidig vil DBI gennem åbne standarder og omfattende vidensspredning skabe fundamentet for et nyt marked for rådgivning og træning. Det skal ske ved at inddrage brancheorganisationer, klynger, og videns- og uddannelsesinstitutioner. Mindst 200 virksomheder skal deltage i seminarer eller træning. DBI vil have fire artikler i eksterne medier om året og desuden repræsentere SMV'ernes interesser i det internationale ISO/EN-standardiseringsudvalg for BCM-standarden ISO:22301.

Endelig vil DBI bidrage til, at der udføres mere anvendelsesorienteret forskning i resiliens og BCM med fokus på SMV'er. Derfor har DBI et mål om at tiltrække mindst 50 % medfinansiering fra offentlige og private samarbejdspartnere.

¹ DS/EN ISO 22301:2019, Dansk Standard, 2019.

² Creating resilient SMEs: Why one size might not fit all, Sullivan-Taylor and Branicki, 2011.

³ Entrepreneurship and Small and medium-sized enterprises (SMEs), European Commission, 2020

⁴ National Strategi for forebyggelsen af ulykker og katastrofer, Beredskabsstyrelsen, 2017.

⁵ Time for transformative resilience: the COVID-19 emergency, European Commission, 2020.

Den igangværende COVID-19-krise viser med al tydelighed, hvor vigtigt det er, at DBI som GTS-institut er med til at flytte resiliens og BCM tættere på virksomhederne, så de er bedre forberedt i fremtiden.

2. Markeds- og samfundsbehov

Den vidtstrakte negative økonomiske effekt af COVID-19 på globale forsyningskæder har haft omfattende konsekvenser for SMV'er⁶. Litteraturgennemgang⁷, markedsundersøgelse⁸ og dialog med 30 interessenter, f.eks. SMV-kunder, samarbejdspartnere og branchefolk, viser et behov for at styrke arbejdet med organisatorisk resiliens og BCM i målgruppen.

SMV'er opfatter resiliens og BCM som kompliceret, svært at indføre og omkostningsfuldt. Nuværende standarder er ikke udviklet til SMV'er og findes kun på engelsk⁹. Tilhørende teknologier, såsom automatiseret varsling og krisestyringsplatforme, ses som upålidelige, og mange kender ikke til deres eksistens. Desuden har organisationerne generelt mangelfuld beredskabssimulering, -planlægning og -implementering¹⁰, data governance¹¹ og svært ved at få medarbejdere til at følge sikkerhedsprocedurer¹².

SMV'er behøver omkostningseffektive og tilgængelige sikkerheds- og krisestyringsløsninger. Ved at udvikle det rette rammeværktøj med fokus på mennesker (sikkerhedskultur) og teknologi kan DBI gøre det nemmere og billigere for SMV'er at arbejde med resiliens og BCM¹³. Samtidig kan det hjælpe udbydere af produkter og services inden for området, at der skabes en fælles referenceramme og kvalitetsstempel for kunder og leverandører.

Mange af de nuværende udfordringer skyldes også manglende sikkerhedskultur og fravær af kompetencer inden for resiliens og BCM hos SMV'erne. Det er derfor afgørende at omsætte den opbyggede viden til praktiske eksempler fra virksomhedernes dagligdag.

Endelig er der stor mangel på relevant forskningsviden. Forskning i organisatorisk resiliens har traditionelt fokuseret på store virksomheder. Forskningen rettet mod SMV'er er spirende, men kan stadig ikke svare på, hvordan man bygger resiliente SMV'er¹⁴. Der er brug for at trække forskningen på universiteter og andre forskningsinstitutioner i en mere SMV- og anvendelsesorienteret retning. Her kan DBI som GTS-institut bidrage til brobygningen.

3. Gennemførlighed

DBI har kompetencerne til at drive opbygningen af organisatorisk resiliens hos danske SMV'er. Fra nuværende og tidligere projekter, f.eks. SAVE, IMPROVER og RAMT, har DBI gode erfaringer, partnerskaber og indsigt i resiliens, beskyttelsesteknologi og menneskelig adfærd. DBI har en central placering som videntcenter i brand- og sikkerhedsbranchen og har igennem samarbejdet med andre GTS-institutter også adgang til specialviden inden for f.eks. oversvømmelse og cybersikkerhed. DBI har allerede mere end 2.000 kunder i målgruppen og tilbyder ydelser inden for bl.a. kriseberedskab og sikkerheds- og risikoleddelse.

Modsat andre tjenesteudbydere på området har DBI som GTS-institut incitament til at udvikle et fælles rammeværktøj til at forbedre arbejdet med resiliens og BCM. DBI har sikkerhedsfaglige kompetencer fra et løbende tæt samarbejde med uddannelser som Professionsbachelor i Katastrofe- og Risikomanager (KP) og

⁶ ICC COVID-19 RESPONSE – SOS Corporate Call to Action – Supply Chain Leadership during COVID-19, International Chamber of Commerce, 2020.

⁷ Business resilience in an SME context: A literature review, Enterprise Research Center, 2018.

⁸ BCI Horizon Scan Report 2020: An examination of the risk landscape for resilience professionals, Business Continuity Institute, 2020.

⁹ DS/EN ISO 22301:2019, Sikkerhed og robusthed – Ledelsessystemer til forretningskontinuitet – Krav; ISO 22316:2017, Security and resilience – organizational resilience – principles and attributes.

¹⁰ Interview med Copenhagen Airport, H.A.

¹¹ How chief data officers can navigate the COVID-19 response and beyond, McKinsey, 2020.

¹² Interview med Copenhagen Airport, H.A.

¹³ Sådan står virksomheder stærkere i fremtidens kriser, Finans, 2020.

¹⁴ Business resilience in an SME context: A literature review, Enterprise Research Center, 2018.

MSc. Security Risk Management (KU), hvor emnerne resiliens, sikkerheds- og risikoledeelse samt krisestyring indgår.

Historisk har DBI oplevet, at kritiske hændelser forekommer så sjældent, at det medfører en manglende motivation på området. Men med COVID-19 oplever DBI et ændret fokus fra både interesseorganisationer, myndigheder og finansielle institutioner. Derfor er timingen rigtig til at skubbe til virksomhedernes kendskab til og anvendelse af resiliens og BCM.

4. Potentielle aktiviteter

Som følge af den manglende viden på området vil DBI iværksætte anvendelsesorienterede forskningsaktiviteter såsom koncept- og markedsundersøgelser, selvevalueringer af egen parathed hos SMV'er i begyndelsen og slutningen af projektet, empirisk undersøgelse af respons under COVID-19 og læring fra beslægtede områder som f.eks. brand, beskyttelse af kritisk infrastruktur og terrorisme.

DBI vil udvikle en online-plattform med et rammeværktøj, vejledning og 'best practice' for SMV'er. Hertil vil der blive foretaget demonstrationsprojekter af nye teknologier og værktøjer som f.eks. automatiseret varslings-, beslutningsværktøjer og krisestyringsplatforme.

Desuden vil DBI deltage i standardiseringsarbejde og foretage omfattende videnspredning ved at deltage i konferencer og offentlige fora og uddannelsesdage samt ved at udgive artikler.

5. Samarbejdspartnere og snitflader til innovationssystemet

DBI er i dialog med SMV'er, brancheforeninger, GTS-Institutter og universiteter, der alle har en væsentlig rolle i udviklingen af resiliensfremmende tiltag. Danske Maritime og Jyske Bank har udvist interesse for at samarbejde og bidrage med viden på området. SMV'er, netværk (f.eks. CenSec) og interesseorganisationer (f.eks. Dansk Industri og Bygherreforeningen) vil blive involveret i vidensindsamling og -formidling.

Forskning, udvikling af rammeværktøj og andre tiltag samt vidensformidling vil blive udført i samarbejde med udvalgte videnspartnere. DBI er i dialog med bl.a. Alexandra Instituttet, DHI, CBS, Københavns Professionshøjskole, Københavns Universitet, Lund Universitet og SMV Centret på Aarhus Universitet om dette.

DBI vil geare indsatsen gennem forskningsansøgninger til Industriens Fond og Horizon Europe, der begge tilbyder specifikke programmer rettet mod at skabe resiliente organisationer.